

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 15 stycznia 2024 r.

ZP-KNPS.431.6.52.2023.AK

Pani
Urszula Debera
Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Twardogórze

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 13, 14 i 16 listopada 2023 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Agnieszka Kukuryka-Szymuś – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Twardogórze, mieszczącym się przy ul. Wielkopolskiej 11, 56-416 Twardogóra z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do 13 listopada 2023 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2023 r.

Jednostką kieruje Pani Urszula Debera zatrudniona na stanowisku Kierownika MGOPS w Twardogórze od dnia 26 września 2020 r.

Pani Urszula Debera ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany przez Panią w dniu 27 grudnia 2023 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich (pkt 11),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych treningowych lub wspomaganych (pkt 12),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),

- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Ustalono, że Kierownik Ośrodka posiada upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w sprawie potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 ze zm.).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 3, 7, 8, 9, 16a ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą brak było zgłoszeń o udzielenie pomocy w zakresie:

- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9)
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a).

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4, 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Gmina nie realizuje natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze oraz zadania z pkt 3b dotyczącego usług wsparcia krótkoterminowego, gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie było zgłoszeń o taką formę pomocy. Gmina nie realizuje również zadania z art. 17 ust. 2 pkt 3a dotyczącego realizacji projektów socjalnych.

Gmina nie posiada na swoim terenie domów pomocy społecznej oraz rodzinnych domów pomocy. Osoby z terenu Gminy Twardogóra wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej kierowane są do placówek odpowiedniego typu, zlokalizowanych najbliżej miejsca ich zamieszkania.

Na terenie Gminy Twardogóra funkcjonuje ośrodek wsparcia o zasięgu gminnym – Klub Senior+, utworzony Uchwałą Nr XXXIV.273.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 marca 2021 r. Zgodnie z § 2 niniejszej Uchwały ośrodek wsparcia działa w strukturach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze. Kierownik MGOPS zarządzeniem Nr 5.2021 z dnia 23 marca 2021 r. wprowadził Regulamin Gminnego Klubu Senior+ w Twardogórze. Klub mieści się w Twardogórze przy ul. Plac Piastów 24, dysponuje 28 miejscami. Przeznaczony jest dla osób nieaktywnych zawodowo, które ukończyły 60 lat i są mieszkańcami Gminy Twardogóra. Uczestnictwo w Klubie wymaga złożenia deklaracji uczestnictwa, oświadczenia o zapoznaniu się z regulaminem i zobowiązaniu do jego przestrzegania, zgody na przetwarzanie danych osobowych, oświadczenia w zakresie wizerunku, zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach ruchowych, sportowo-rekreacyjnych i aktywizujących oraz klauzuli informacyjnej. Zgodnie z § 3 pkt 7 i 8 Regulaminu w pierwszej kolejności do Klubu przyjmowane są osoby samotne i nieuczestniczące dotychczas w organizacjach senioralnych z terenu Miasta i Gminy Twardogóra. O przyjęciu do Klubu decyduje kolejność zgłoszeń, o wyniku naboru osoby zainteresowane są informowane telefonicznie lub listownie. W przypadku braku miejsc Kandydat może zostać wpisany na listę rezerwową do czasu zwolnienia się miejsca w Klubie. Organizacja Klubu określona została w § 4 Regulaminu.

Ośrodek nie wydaje decyzji administracyjnych w zakresie skierowania do udziału w zajęciach. W ramach postępowania kwalifikacyjnego nie przeprowadza rodzinnych wywiadów środowiskowych.

Tym samym naruszono normę prawa określoną w art. 107 ust. 1 ustawy zgodnie, z którą rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się u osób i rodzin korzystających lub ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej oraz u osób, o których mowa w art. 103.

Ponadto stwierdzono, że zgodnie z treścią § 4 pkt 2 Regulaminu organizacyjnego Gminnego Klubu Senior+ w Twardogórze działalnością Klubu kieruje koordynator zatrudniony w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Twardogórze.

Na dzień kontroli Ośrodek nie zatrudniał osoby na stanowisku Kierownika Klubu Senior+ i koordynatora. Nadzór nad jednostką sprawował Kierownik MGOPS.

W związku z powyższym nie zostały spełnione w tym zakresie standardy określone w Rozdziale IV.2. pkt 8 „Przewidywanych minimalnych standardów lokalowych i kadrowych ośrodków wsparcia SENIOR+” wprowadzonych Uchwałą Nr 191 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021 – 2025 oraz wyżej przywołanym Regulaminie organizacyjnym Gminnego Klubu „Senior+”.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 4, 7 i 8 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie było zgłoszeń o udzielenie pomocy w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłęką żywnościową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8).

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy).

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

W Gminie Twardogóra zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy, dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy, nie było realizowane. Jednak, jak poinformował Kierownik Ośrodka, pracownicy Ośrodka świadczą pomoc w przygotowaniu pozwu o ustalenie alimentów, a także udzielają w tym zakresie niezbędnych informacji.

M-GOPS nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami. Pracownicy socjalni udzielali wszelkich niezbędnych informacji, udostępniali odpowiednie druki, udzielali pomocy w ich wypełnieniu i kompletowaniu dokumentacji.

Kierownik M-GOPS w Twardogórze składał Radzie Miejskiej coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Gmina realizowała również zadania wynikające z art. 29 i 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.), zwanej dalej „specustawą”.

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek realizował:

- 1) jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł w oparciu o art. 31 specustawy,
- 2) pomoc doraźną w postaci jednego gorącego posiłku dziennie na okres nie dłuższy niż 2 miesiące w oparciu o art. 48b ustawy,
- 3) posiłki dla dzieci i młodzieży na podstawie decyzji administracyjnej w oparciu o art. 48b ustawy,
- 4) zasiłki stałe.

Pani Urszula Debera – Kierownik M-GOPS w Twardogórze oraz Pani Marta Baska – Zastępca Kierownika spełniają odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku świadczący pracę socjalną w środowisku i przeprowadzający rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki (3 osoby/3 etaty). Dodatek, o którym wyżej mowa nie jest wliczany do wynagrodzenia zasadniczego pracowników socjalnych.

W sprawdzonych aktach osobowych pracowników socjalnych terenowych znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie dodatku oraz przyjęte i podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Twardogóra zamieszkałą przez 12 585 mieszkańców, w tym 146 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (wg stanu na dzień 31.12.2022 r.) oraz 12 435 mieszkańców, w tym 147 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (wg stanu na dzień 13.11.2023 r.). W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Twardogórze na dzień kontroli zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych świadczących pracę w środowisku (3 etaty).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy ośrodek pomocy społecznej (...) powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze, na dzień kontroli spełnia wskaźnik, o którym mowa w art. 110 ust. 11 ustawy w stosunku do liczby osób i rodzin objętych pracą socjalną.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 5 (A.K.) Ośrodek przyznał Stronie prawo do zasiłku okresowego na okres od 1.02.2022 r. do 28.02.2022 r. w wysokości 388,00 zł bez udokumentowania podstawy wszczęcia postępowania. W aktach niniejszej sprawy brak jest wniosku Strony lub innej osoby o udzielenie pomocy Ww., protokołu ustnego przyjęcia wniosku lub też dokumentu potwierdzającego wszczęcie postępowania z urzędu.

Zgodnie z treścią art. 102 ust. 1 ustawy świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być też udzielana z urzędu, o czym stanowi ust. 2 wyżej przywołanego artykułu.

W przypadku wszczęcia postępowania z urzędu fakt ten winien być odnotowany pisemnie w aktach sprawy, zgodnie z wyrażoną w art. 14 § 1a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.) zasadą pisemności postępowania. Przywołany przepis prawa stanowi, że sprawy należy prowadzić i załatwiać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Pisma utrwalone w postaci papierowej opatruje się podpisem własnoręcznym. Pisma utrwalone w postaci elektronicznej opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu administracji publicznej ze wskazaniem w treści pisma osoby opatrującej pismo pieczęcią.

W sprawdzonych sprawach dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach stwierdzono, że na każdej z wydanych decyzji w miejscu oznaczenia organu, który ją wydał widniał Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze zamiast Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 ze zm.) dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2, jest decyzja wójta (burmistrza, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy, potwierdzająca to prawo. Zatem w świetle przywołanego przepisu prawa, w miejscu oznaczenia organu wydającego decyzję winien widnieć Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra, a nie MGOPS.

2. W sprawie nr 3 (E.M.-B.) decyzją Nr MGOPS.4101.10.OZŚP.2022 z dnia 14.12.2022 r. potwierdzono Ww. prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych od dnia 29.11.2022 r. do 5.12.2022 r., tj. za okres pobytu w szpitalu. Strona w dacie wydania decyzji była objęta ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu zarejestrowania się w PUP od dnia 13.12.2022 r. Zatem, w świetle posiadanej wiedzy, Ośrodek winien

potwierdzić Pani E.M.-B. prawo do ubezpieczenia zdrowotnego w okresie od 29.11.2022 r. do 12.12.2022 r.

Zgodnie z treścią art. 54 ust. 7 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji, o której mowa w ust. 1, czyli na podstawie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń, przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest: 1) dzień złożenia wniosku, 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia – chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym. W niniejszej sprawie w dniu 29.11.2022 r. udzielono Stronie świadczenia opieki zdrowotnej w stanie nagłym oraz objęto ją ubezpieczeniem zdrowotnym od dnia 13.12.2022 r., tj. od dnia zarejestrowania w PUP. W świetle przywołanego wyżej przepisu prawa Ośrodek winien potwierdzić prawo do świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych w okresie od 29.11.2022 r. do 12.12.2022 r., a nie jak uczynił do dnia 5.12.2022 r.

W sprawdzonych sprawach dotyczących organizowania i świadczenia usług opiekuńczych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W skontrolowanej sprawie decyzją Nr MGOPS.4501.1.2022 z dnia 28.06.2022 r. zmieniono Stronie od dnia 28.06.2022 r. ilość świadczonych usług opiekuńczych na 2 dni w tygodniu we wtorki i w piątki w ilości 1 godzina dziennie. Zmiany dokonano po złożeniu w dniu 24.06.2022 r. wniosku przez wnuka Pani H.Sz., po uprzednim przeprowadzeniu w dniu 26.06.2022 r. rodzinnego wywiadu środowiskowego część IV. W niniejszym wywiadzie ustalono dochód Ww. na podstawie zaświadczenia ZUS z dnia 20.06.2022 r. (wpływ do MGOPS w dniu 24.06.2022 r.) o wysokości świadczenia emerytalnego otrzymanego przez Panią H.Sz. w miesiącu marcu 2022 r., tym samym błędnie ustalono dochód osoby.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: 1) miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu; 2) składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; 3) kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

W świetle przywołanego wyżej przepisu prawa organ winien ustalić dochody Strony z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, tj. z maja 2022 r.

2. W ww. sprawie Ośrodek nie dokonał weryfikacji odpłatności Strony za usługi opiekuńcze od dnia 1.04.2022 r.

W przypadku waloryzacji rent i emerytur dokonanych na podstawie decyzji wydanych przez właściwe organy w miesiącu marcu danego roku, dokonywać weryfikacji dochodu osób korzystających ze stałych form pomocy i usług opiekuńczych, a w przypadku zmiany dochodu o kwotę wyższą niż 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej/osoby w rodzinie dokonywać zmiany odpłatności za usługi opiekuńcze od pierwszego dnia miesiąca następującego po wydaniu decyzji przez właściwy organ emerytalno-rentowy.

Powyższe znajduje potwierdzenie w treści art. 106 ust 5 ustawy, który stanowi, że decyzję administracyjną zmienia się lub uchyla na niekorzyść strony bez jej zgody w przypadku zmiany przepisów prawa, zmiany sytuacji dochodowej lub osobistej strony, pobrania nienależnego świadczenia, a także można zmienić lub uchylić decyzję, jeżeli wystąpiły przesłanki, o których mowa w art. 11, art. 12 i art. 107 ust. 5. Zmiana decyzji administracyjnej na korzyść strony nie wymaga jej zgody.

Ponadto wskazać należy, że dokonując zmiany decyzji z powodu zmiany sytuacji dochodowej pamiętać należy o normie prawa wskazanej w art. 106 ust 3b ustawy. Zgodnie z przywołanym przepisem prawa zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenie niepieniężne nie wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

3. W ww. sprawie w rodzinnym wywiadzie środowiskowym część IV z dnia 4.02.2022 r. wpisano, że dochód Strony wynosi 2 237,34 zł. W aktach niniejszej sprawy brak jest dokumentów potwierdzających ustaloną sytuację dochodową Pani H.Sz.

Zgodnie z art. 107 ust. 5b ustawy sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustala się m.in. na podstawie decyzji właściwego organu w sprawie renty, emerytury, świadczenia przedemerytalnego lub zasiłku przedemerytalnego, emerytury pomostowej, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, uposażenia w stanie spoczynku, renty strukturalnej oraz renty socjalnej (pkt 4) lub dowodu otrzymania renty, emerytury, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, emerytury pomostowej, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, uposażenia w stanie spoczynku, renty strukturalnej oraz renty socjalnej (pkt 10).

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków stałych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 3 (M.G.) decyzja Nr MGOPS.4102.21.2022 z dnia 17.10.2022 r. przyznająca zasiłek stały w okresie od dnia 1.10.2022 r. do 30.09.2023 r. została wydana na czas określony mimo tego, że Strona posiada orzeczenie z dnia 14.09.2021 r. o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane na stałe.

Zasiłek stały jest świadczeniem przyznawanym osobom niezdolnym do pracy lub osobom z niepełnosprawnością. W związku z tym do wydania decyzji o przyznaniu zasiłku stałego na podstawie przepisów ustawy konieczne jest legitymowanie się przez stronę odpowiednią dokumentacją, między innymi przedmiotowym orzeczeniem. Zapis art. 37 ust. 1 ustawy wskazuje, że zasiłek stały, należny jest osobie spełniającej warunki do jego uzyskania, ma charakter świadczenia obligatoryjnego. W związku z powyższym organ administracyjny powinien go przyznawać za cały okres, gdy spełnione są ustawowe przesłanki określone w tym przepisie.

W sprawdzonych sprawach dotyczących organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 1 (J.P.) Ośrodek po poinformowaniu pismem z dnia 11.02.2022 r. Strony o braku możliwości załatwienia sprawy w terminie dokonał pismem z dnia 23.02.2022 r. wszczęcia postępowania administracyjnego w sytuacji, gdy zostało ono wszczęte na wniosek Strony z dnia 24.01.2022 r. i pozostawało w toku.

Zgodnie z art. 61 § 1 k.p.a. postępowanie administracyjne wszczyna się na żądanie strony lub z urzędu. Organ administracji publicznej może ze względu na szczególnie ważny interes strony wszcząć z urzędu postępowanie także w sprawie, w której przepis prawa wymaga wniosku strony. Organ obowiązany jest uzyskać na to zgodę strony w toku postępowania, a w razie nieuzyskania zgody – postępowanie umorzyć, o czym stanowi § 2 wyżej przywołanego artykułu. Ponadto § 3 wskazuje, że datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej. Tym samym po zawiadomieniu wydanym w oparciu o art. 36 k.p.a. o braku możliwości załatwienia sprawy w terminie określonym w art. 35 k.p.a. nie dokonuje się wszczęcia postępowania administracyjnego, ponieważ cały czas pozostaje ono w toku.

2. W ww. sprawie Ośrodek po zawieszeniu postępowania administracyjnego pismem z dnia 25.04.2022 r. nie podjął przed wydaniem decyzji MGOPS,4220.1.SUO.2022 z dnia 17.11.2022 r. zawieszono postępowania, tylko wydał decyzję po dostarczeniu przez

Stronę dokumentów w miesiącu październiku 2022 r. (z powodu oczekiwania, na których dostarczenie zawiesił postępowanie) w oparciu o wniosek z dnia 19.10.2022 r. Organ nie dokonał zawieszenia postępowania poprzez wydanie postanowienia. Nie odmówił również wszczęcia postępowania na wniosek z dnia 19.10.2022 r., który obejmował żądanie zgodne z żądaniem zawartym we wniosku z dnia 24.01.2022 r.

Zgodnie z art. 97 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej zawiesza postępowanie m.in. gdy rozpatrzenie sprawy i wydanie decyzji zależy od uprzedniego rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ lub sąd (pkt 4) lub też zgodnie z art. 98 § 1 k.p.a jeżeli wystąpi o to strona, na której żądanie postępowanie zostało wszczęte, a nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz nie zagraża to interesowi społecznemu.

Ponadto wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 97 § 2 k.p.a. gdy ustąpią przyczyny uzasadniające zawieszenie postępowania, o których mowa w § 1 pkt 1–4, organ administracji publicznej podejmie postępowanie z urzędu lub na żądanie strony.

Zawieszenia postępowania/podjęcia postępowania dokonuje się w drodze postanowienia. Zgodnie z art. 123 § 1 k.p.a. w toku postępowania organ administracji publicznej wydaje postanowienia. Postanowienia dotyczą poszczególnych kwestii wynikających w toku postępowania, lecz nie rozstrzygają o istocie sprawy, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej, o czym stanowi § 2 wyżej przywołanego artykułu.

W świetle przywołanych wyżej przepisów prawa organ po dostarczeniu przez Stronę żądanych dokumentów winien podjąć zawieszony postępowanie administracyjne i wydać decyzję administracyjną w oparciu o złożony wniosek w dniu 24.01.2022 r.. Po dokonaniu tej czynności winien wydać postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania na wniosek strony z dnia 19.10.2022 r., w oparciu o art. 61a § 1 k.p.a., ponieważ niniejszy wniosek obejmował żądanie zgodne z żądaniem zawartym we wniosku z dnia 24.01.2022 r. W sytuacji tej można ewentualnie rozważyć wydanie decyzji administracyjnej o umorzeniu postępowania administracyjnego w oparciu o art. 105 k.p.a.

W sprawdzonych sprawach dotyczących realizacji zadań z pomocy społecznej wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w zakresie przyznawania i wypłaty jednorazowego świadczenia 300 zł:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach Ośrodek nie informował pisemnie Stron o przyznaniu prawa do żądanych świadczeń.

Na gruncie k.p.a. sprawy należy prowadzić i załatwiać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Pisma utrwalone w postaci papierowej opatruje się podpisem własnoręcznym. Pisma utrwalone w postaci elektronicznej opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu administracji publicznej ze wskazaniem w treści pisma osoby opatrującej pismo pieczęcią, o czym stanowi art. 14 § 1a.

- w zakresie przyznawania i wypłaty zasiłków stałych:

1. W rozstrzygnięciu decyzji Nr MGOPS.4102.19.2022 z dnia 22.07.2022 r. Ośrodek orzekł o przyznaniu Stronie prawa do zasiłku stałego na okres od 1.07.2022 r. do 31.12.2022 r., w sytuacji gdy Pani O.B. miała prawo do legalnego pobytu na terytorium Polski do dnia 24.08.2023 r. i legitymowała się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydanym w dniu 28.06.2022 r. potwierdzającym zaliczenie Ww. do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do dnia 31.07.2024 r.

Zasiłek stały jest świadczeniem przyznawanym osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy. Całkowita niezdolność do pracy zgodnie z definicją zawartą w art. 6 pkt 1 ustawy jest to – całkowita niezdolność do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albo zaliczenie do I lub II grupy inwalidów lub legitymowanie się znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. W związku z powyższym do wydania decyzji o przyznaniu zasiłku stałego na podstawie art. 37 ustawy konieczne jest m.in. legitymowanie się przez Stronę odpowiednim orzeczeniem, np. orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Z uwagi na fakt, że Strona posiadała wymaganym przepisem prawa orzeczenie, ważne do dnia 31.07.2024 r. należało w dacie wydania decyzji, tj. w dniu 22.07.2022 r. przyznać jej prawo do świadczenia do dnia 24.08.2023 r., tj. do dnia posiadania wówczas prawa do legalnego pobytu na terytorium Polski.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak sporządzania wywiadu środowiskowego z osobami deklarującymi chęć uczestnictwa w zajęciach Klubu „Senior+”.
2. Brak zatrudnienia osoby kierującej Klubem „Senior+”.
3. Brak udokumentowania podstawy wszczęcia postępowania administracyjnego.

4. Błędne oznaczenie organu wydającego decyzję w sprawach potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
5. Błędnie ustalona data końcowa uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
6. Błędne ustalenie dochodu w sprawie przyznania usług opiekuńczych.
7. Brak weryfikacji odpłatności Strony za usługi opiekuńcze w związku z waloryzacją świadczeń dokonaną przez właściwy organ emerytalno-rentowy.
8. Brak dokumentów potwierdzających sytuację dochodową Strony ustaloną w rodzinnym wywiadzie środowiskowym część IV.
9. Błędny okres ustalenia prawa do zasiłku stałego przyznanego obywatelowi RP oraz obywatelowi Ukrainy ze statusem UKR.
10. Błędny tok postępowania administracyjnego w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
11. Brak pisemnego załatwienia wniosku strony w sprawach dotyczących jednorazowego świadczenia w wysokości 300,00 złotych przysługującego obywatelom Ukrainy przybyłym na terytorium Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Z osobami deklarującymi chęć udziału w zajęciach Klubu „Senior+” przeprowadzać rodzinne wywiady środowiskowe.
Podstawa prawna: art.107 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Uregulować kwestię zatrudnienia osoby kierującej Klubem „Senior +”.
Podstawa prawna: część IV.2. pkt 8 Programu wieloletniego „Senior +” na lata 2021- 2025 ustanowionego Uchwałą Nr 191 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. (M.P. z 2021 r., poz. 10) oraz art. 122 ust. 1 w związku z art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) w związku z § 4 pkt 2 Regulaminu organizacyjnego Gminnego Klubu Senior+ w Twardogórze wprowadzonego Zarządzeniem Nr 5.2021 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze z dnia 23 marca 2021 r.
Termin wykonania: do 31.05.2024 r.

- Świadczenia z pomocy społecznej udzielać na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. W przypadku udzielania pomocy z urzędu dokumentować przyczynę takiego postępowania.

Podstawa prawna: art.102 ust.1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) oraz art. 14 § 1a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

- W decyzjach administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych w miejscu oznaczenia organu wydającego decyzję wskazywać Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra.

Podstawa prawna: art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

- Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej potwierdzać przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest dzień złożenia wniosku, a w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia – chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

Podstawa prawna: art. 54 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 605 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

- Za dochód przyjmować sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: 1) miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu; 2) składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; 3) kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

- Dokonywać weryfikacji odpłatności Strony za usługi opiekuńcze w sytuacji zmiany dochodu, o kwotę wyższą niż 10 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie od pierwszego dnia

miesiąca następującego po wydaniu przez właściwe organy decyzji o waloryzacji rent i emerytur.

Podstawa prawna: art. 106 ust. 5 z zastrzeżeniem ust. 3b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Sytuację dochodową Strony ustaloną w rodzinnym wywiadzie środowiskowym potwierdzać odpowiednimi, do uzyskanego dochodu dokumentami, o których mowa w ustawie.

Podstawa prawna: art. 107 ust. 5b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

9. Prawo do zasiłku stałego przyznawać do dnia upływu ważności orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, a w sprawach dotyczących osób ze statusem UKR z uwzględnieniem terminów określających prawo do legalnego pobytu na terytorium RP.

Podstawa prawna: art. 37 ust. 1 i 2 stawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

10. Nie dokonywać ponownego wszczęcia postępowania administracyjnego w sytuacji gdy zostało ono już wszczęte na wniosek strony i nadal pozostaje w toku.

Podstawa prawna: art. 61 § 1-3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

11. Postępowanie administracyjne zawieszać w drodze postanowienia, po ustaniu przyczyn jego zawieszenia dokonywać z urzędu lub na żądanie strony podjęcia postępowania administracyjnego i niezwłocznie wydać decyzję administracyjną w odniesieniu do całości żądania zawartego we wniosku, a w sytuacji złożenia w tym czasie kolejnego wniosku obejmującego żądanie zgodne z poprzednim wnioskiem odmówić w drodze postanowienia wszczęcia postępowania administracyjnego lub rozważyć możliwość umorzenia postępowania administracyjnego w drodze decyzji administracyjnej.

Podstawa prawna: art. 97 § 1 lub art. 98 § 1, art. 97 § 2 w związku z art. 123 § 1 i § 2 oraz na podstawie art. 61a § 1 lub art. 105 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

12. Wnioski stron o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia 300,00 zł przysługującego obywatelom Ukrainy przybyłym na terytorium Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa załatwiać w formie pisemnej.

Podstawa prawna: art. 14 § 1a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra

2. a/a

KIEROWNIK WYDZIAŁU
Kontrola i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt
Ewelina Zygmunt

